

Топ неоднозначних висновків ДАСУ щодо закупівель за Особливостями

Щотижня ми уважно вивчаємо висновки моніторингів, які проводить Державна аудиторська служба України (далі — Держаудитслужба), аналізуємо, які порушення норм Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон) та **Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі» (від 25.12.2015 № 922-VIII), на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування (далі — Особливості), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178** (далі — Постанова № 1178), встановлюють аудитори.

Останнім часом висновки моніторингів Держаудитслужби мають досить неоднозначний характер. Так, у матеріалі «**ДАСУ перевіряє умови ТД на відсутність інформації про аукціони**» ми розглянули моніторинг, під час якого контролюючі органи кваліфікували зазначення замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів розміру мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону як порушення. Водночас під час створення оголошення про проведення відкритих торгів з особливостями замовники наразі мають обов'язково заповнити поле «Крок пониження ціни», оскільки відповідно до пункту 26 Особливостей оголошення про проведення відкритих торгів повинно містити інформацію, визначену частиною 2 статті 21 Закону.

Моніторинг UA-M-2023-02-13-000077, оголошення [UA-2022-12-02-003021-a](#)

Держаудитслужба під час моніторингу, зокрема, встановила, що замовником у тендерній документації передбачено, що тендерна пропозиція учасника повинна містити накладений кваліфікований електронний підпис учасника/уповноваженої особи учасника процедури закупівлі.

Держаудитслужба зазначає, що відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України **від 17.03.2022 № 300** «Деякі питання забезпечення безперебійного функціонування системи надання електронних довірчих послуг» (далі — Постанова № 300) на період воєнного стану на території України та протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування дозволяється використання електронних підписів чи печаток, що базуються на сертифікатах відкритого ключа, виданих кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг без відомостей про те, що особистий ключ зберігається в засобі кваліфікованого електронного підпису чи печатки, користувачами електронних довірчих послуг для здійснення електронної взаємодії, електронної ідентифікації та автентифікації фізичних, юридичних осіб і представників юридичних осіб у разі, коли

законодавством передбачено використання виключно кваліфікованих електронних підписів чи печаток (засобів кваліфікованого електронного підпису чи печатки, кваліфікованих електронних довірчих послуг) або засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри, крім вчинення в електронній формі правочинів, що підлягають нотаріальному посвідченню та / або державній реєстрації у випадках, установлених законом, та випадках, пов'язаних з високим ризиком для інформаційної безпеки, що визначається власниками відповідних інформаційних та інформаційно-комунікаційних систем з урахуванням обмежень, установлених абзацом другим частини 2 статті 17 Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Враховуючи викладене, на момент проведення процедури закупівлі законодавством передбачено можливість накладення як кваліфікованих електронних ключів, так і удосконалених електронних ключів, а отже замовником при складанні тендерної документації не враховано вимоги, встановлені у пункті 2 Постанови № 300.

З огляду на це та інші встановлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель Держаудитслужба зобов'язує здійснити заходи щодо усунення виявлених порушень шляхом припинення зобов'язань за договором про закупівлю.

До такого самого висновку дійшли аудитори й під час іншої перевірки — моніторинг UA-M-2023-01-10-000067, оголошення [UA-2022-08-31-004257-а](#). Таку практику Держаудитслужби можна назвати новою, раніше цю вимогу замовника в тендерній документації ДАСУ не розглядала як порушення.

Коментар: з огляду на викладене радимо замовникам не встановлювати в тендерній документації вимогу щодо накладання виключно КЕП, наприклад вимогу накладання електронного підпису можна сформулювати таким чином: «...Тендерна пропозиція учасника має відповідати ряду вимог:

- 1) документи мають бути чіткими та розбірливими для читання;
- 2) тендерна пропозиція учасника повинна бути підписана кваліфікованим електронним підписом (КЕП)/удосконаленим електронним підписом (УЕП);
- 3) якщо тендерна пропозиція містить і скановані, і електронні документи, потрібно накласти КЕП/УЕП на тендерну пропозицію в цілому та на кожен електронний документ окремо.

Винятки:

- 1) якщо електронні документи тендерної пропозиції видано іншою організацією і на них уже накладено КЕП/УЕП цієї організації, учаснику не потрібно накладати на нього свій КЕП/УЕП.

Зверніть увагу: документи тендерної пропозиції, які надані не у формі електронного

документа (без КЕП/УЕП на документі), повинні містити підпис уповноваженої особи учасника закупівлі (із зазначенням прізвища, ініціалів та посади особи), а також відбитки печатки учасника (у разі використання) на кожній сторінці такого документа (окрім документів, виданих іншими підприємствами / установами / організаціями). Замовник не вимагає від учасників засвідчувати документи (матеріали та інформацію), що подаються у складі тендерної пропозиції, печаткою та підписом уповноваженої особи, якщо такі документи (матеріали та інформація) надані у формі електронного документа, через електронну систему закупівель із накладанням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, відповідно до вимог Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Замовник перевіряє КЕП/УЕП учасника на сайті центрального засвідчувального органу за посиланням <https://czo.gov.ua/verify>. Під час перевірки КЕП/УЕП повинні відображатися: прізвище та ініціали особи, уповноваженої на підписання тендерної пропозиції (власника ключа)....».

Моніторинг UA-M-2023-02-14-000010, оголошення [UA-2022-12-29-008563-a](#)

Держаудитслужба, зокрема, зазначає, що переможець процедури закупівлі ТОВ «Д» надав замовнику шляхом оприлюднення в електронній системі закупівель документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 2, 3, 4, 5, 6, 8 і 12 частини першої та частиною другою статті 17 Закону відповідно до Додатка 3 «Перелік документів для підтвердження відповідності учасника та переможця вимогам, визначеним у статті 17 Закону тендерної документації».

21.06.2022 у зв'язку з відсутністю доступу до онлайн-сервісу з надання інформаційних довідок з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справах про банкрутство (далі — Єдиний реєстр підприємств), відомості з Єдиного реєстру підприємств можна отримати у формі інформаційного листа (відповідно до наказу Міністерства юстиції України від 16.06.2022 № 2513/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.06.2022 за № 675/38011, опублікованого в Офіційному віснику України 21.06.2022 № 48, яким внесено зміни до Положення про Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 15.09.2011 № 3018/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19.09.2011 за № 1106/19844.

Зокрема, відповідно до встановленого цим наказом порядку, надання відомостей з Єдиного реєстру підприємств у формі інформаційних листів здійснюється за відповідним запитом (письмовим або електронним) у разі обмеження в установлених законодавством випадках доступу до вебсайту, на якому подається електронний запит на отримання скороченої чи повної інформаційної довідки, або наявності протягом більше як однієї доби технічних проблем із доступом до такого офіційного вебсайту.

Водночас тендерна документація замовника містить вимогу — надання переможцем торгів інформації у довільній формі за підписом уповноваженої особи учасника про відсутність підстав для визначення його банкрутом та невідкриття стосовно нього ліквідаційної процедури.

Таким чином, для підтвердження відсутності підстав, визначених пунктом 8 частини 1 статті 17 Закону, замовник **повинен був включити вимогу щодо надання документа (інформаційний лист) з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, що містить інформацію про те, що учасник процедури закупівлі не визнаний у встановленому законом порядку банкрутом** та стосовно нього не відкрита ліквідаційна процедура.

Держаудитслужба дійшла висновку, що в порушення частини 3 статті 22 Закону та абзацу 3 пункту 44 Особливостей замовником оприлюднено тендерну документацію, яка не відповідає вимогам законодавства.

Коментар: Особливостями взагалі не передбачено надання переможцем /учасником підтвердження пункту 8 частини 1 статті 17 Закону. Так, абзац 3 пункту 44 Особливостей визначає, що переможець процедури закупівлі у строк, що не перевищує чотири дні з дати оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, повинен надати замовнику шляхом оприлюднення в електронній системі закупівель документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених [пунктами 3, 5, 6 і 12](#) частини першої та [частиною другою](#) статті 17 Закону. Замовник не вимагає документального підтвердження публічної інформації, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із [Законом України «Про доступ до публічної інформації»](#) та / або міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним, або публічної інформації, що є доступною в електронній системі закупівель, крім випадків, коли доступ до такої інформації є обмеженим на момент оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів.

У разі, якщо Держаудитслужба виявить як порушення те, що замовник для підтвердження відсутності підстав, визначених пунктом 8 частини 1 статті 17 Закону, не включив вимогу щодо надання документа (інформаційний лист) з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, що містить інформацію про те, що учасник процедури закупівлі не визнаний у встановленому законом порядку банкрутом, радимо оскаржувати такий висновок у суді, адже такий висновок суперечить нормам законодавства.

Моніторинг UA-M-2023-02-07-000049, оголошення [UA-2023-01-04-002227-a](#)

За результатами аналізу питання оприлюднення інформації про закупівлю встановлено, що замовник на порушення вимог наказу Мінекономіки від [13.04.2016 № 680](#) «Про

затвердження примірної тендерної документації» (далі — Наказ № 680) під час оприлюднення в електронній системі закупівель тендерної документації додатки тендерної документації не оприлюднив в електронній системі закупівель окремими файлами.

З огляду на це та інші встановлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель, Держаудитслужба зобов'язує здійснити заходи, направлені на недопущення в подальшому встановлених порушень вимог Наказу № 680, зокрема шляхом проведення роз'яснювальної роботи, економічних навчань.

Коментар: так, Наказом № 680 передбачено, що примірна тендерна документація по відкритих торгах містить обов'язкову інформацію, визначену [статтею 22](#) Закону, яка оформлюється у вигляді таблиці, що складається з трьох граф та подається замовником окремим файлом. У графі «1» зазначається нумерація, у графі «2» – перелік складових тендерної документації, у графі «3» – вимоги щодо їх заповнення відповідно до Закону; інформацію, що формується замовником шляхом заповнення окремих полів електронних форм електронної системи закупівель; додатки, що завантажуються до електронної системи закупівель окремими файлами.

При цьому такі висновки у нас викликають сумніви, оскільки:

Наказом № 680 затверджено ПРИМІРНУ тендерну документацію, така примірна форма не встановлює норм права, має рекомендаційний характер. Примірна тендерна документація має рекомендаційний характер та її положення можуть змінюватися;

Законом не встановлено вимог щодо завантаження до електронної системи закупівель додатків до тендерної документації окремими файлами.

Радимо використовувати зразки тендерної документацій від «Радника» з урахуванням всіх змін, внесених до Особливостей та додатків до неї ([Приклад Тендерної документації \(за Особливостями\)](#); [Приклад Додатка 1 до тендерної документації \(кваліфікаційні критерії, вимоги статті 17 Закону та інші вимоги\)](#); [Приклад Додатка 2 до тендерної документації \(технічні вимоги до предмета закупівлі\)](#); [Приклад Додатка 3 до тендерної документації \(проект Договору\)](#))).

Зі збірником [висновків моніторингу закупівель](#) з практичними порадами та доцільними рекомендаціями ви можете ознайомитися на порталі RADNUK.COM.UA у розділі «Книги»:

Книги

В цьому розділі редакція журналу "Радник в сфері державних закупівель" публікує підбірки статей та книги, які зручно використовувати для самонавчання та поглиблення своїх знань у певних темах

Електронна книга (добірка статей)
Практика моніторингу процедур закупівель

Практика моніторингу процедур закупівель
Чудова новина для закупівельників: ми підготували збірник висновків моніторингу закупівель з практичними порадами та рекомендаціями, аби ви уникали помилок і чужих «закупівельних граблів».

ЧИТАТИ

Електронна книга (добірка статей)
Практика суду, що стосується публічних закупівель

Практика суду, що стосується публічних закупівель
Іноді закупівельникам складно прийняти те чи інше рішення у зв'язку з неоднозначністю позицій контролюючих органів. Тому, щоби замовники та учасники могли підготуватися відстоювати власні інтереси в суді та прийняти правильно-правове рішення, ми підготували «Збірник судових рішень».

ЧИТАТИ

Електронна книга (добірка статей)
Все про (не)зазначення інформації щодо номенклатурних позицій закупівлі за Законом

Все про (не)зазначення інформації щодо номенклатурних позицій закупівлі за Законом
Якщо ви хочете більше дізнатися про особливості зазначення номенклатурної позиції товарів і послуг або наслідки незазначення цієї інформації, скористайтеся нашою електронною книгою. У ній зібрано цікаві та корисні статті про номенклатурні позиції закупівель, у яких ви знайдете відповіді на проблемні питання.

ЧИТАТИ

Більше важливої інформації про закупівлі під час війни читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) у розділі [«Воєнний стан»](#).